

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten**Uw contactpersoon**

N. Bouwens

BEL/O&I

Telefoonnummer +31235144634

bouwensn@noord-holland.nl

1 | 7

Betreft: Reactie initiatiefvoorstel ChristenUnie en Partij voor de Dieren inzake Noord-Holland Impact**Verzenddatum****31 AUG. 2022**

Geachte leden,

Kenmerk

1837600/1887365

Op 6 mei jl. ontvingen wij het initiatiefvoorstel van ChristenUnie en Partij voor de Dieren 'Noord-Holland Impact; 16 voorstellen voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving'.

Uw kenmerk

Het initiatiefvoorstel doet voorstellen voor nieuw economisch beleid onder de noemer van de 'betekeniseconomie.' Met deze brief geven wij graag onze reactie op het initiatiefvoorstel. Deze bestaat uit een korte algemene reactie, waarna wij puntsgewijs ingaan op de afzonderlijke voorstellen.

Naast het initiatiefvoorstel zijn tijdens de behandeling van de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 in de commissie EFB op 18 januari 2021 door enkele van u vragen gesteld hoe het circulaire economie beleid en het algemene economie beleid zich tot elkaar verhouden. Dit laatste betrof vooral de Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023 die toen nog moest worden vastgesteld.

De gedeputeerde circulaire economie heeft in reactie hierop toegezegd dat wij voor het einde van deze coalitieperiode een reflectie zouden geven op deze verhouding. Deze reflectie heeft parallellen met onze reactie op het initiatiefvoorstel. Daarom ontvangt u gelijktijdig met onze reactie op het initiatiefvoorstel een aparte brief met onze reflectie, zodat u desgewenst deze in samenhang kunt bespreken.

Algemene reactie

Het initiatiefvoorstel doet voorstellen hoe wij als provincie de transitie naar een 'betekeniseconomie' kunnen versnellen. De betekeniseconomie is, zoals de indieners van het initiatiefvoorstel het zelf formuleren, 'een paraplueterm voor de verschillende economische modellen waarbij het welzijn van de planeet en haar inwoners centraal staat (donuteconomie, welzijnseconomie, gemenegoed-economie, impact-economie). Het is een toekomstbestendige, regeneratieve, circulaire, klimaatneutrale/klimaatpositieve en inclusieve economie, waarin het doel is de maatschappelijke bijdrage en brede welvaart te maximaliseren.' Los van de termen die hiervoor gebruikt kunnen worden, is in onze ogen de rode draad het streven naar welvaart en

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

welzijn voor iedereen, waarbij de keuzes die we nu maken voor onze eigen inwoners niet ten koste mogen gaan van toekomstige generaties of van mensen elders in de wereld. In onze ogen is economische groei mogelijk rekening houdend met de ecologische grenzen van onze planeet.

Allereerst willen we onze waardering uitspreken voor het initiatiefvoorstel. Het streven naar welvaart en welzijn voor iedereen is het hoofddoel van ons beleid, zoals onder meer vastgelegd in het Coalitieakkoord 2019-2023, onze Omgevingsvisie NH2050 en in specifieke beleidskaders en uitvoeringsagenda's voor onder andere economie en circulaire economie. Zo is ons algemene economie beleid nadrukkelijk gekoppeld aan de gedachte van brede welvaart. Hierbij hebben we in de huidige Uitvoeringsagenda een extra accent gelegd op de verduurzaming van de economie en de bijdrage van economie aan de (transitie)opgaven voor energie, circulaire economie, klimaat, CO₂, stikstof en voedsel. Zoals we beschrijven in de brief met onze reflectie op de verhouding tussen ons algemene economie beleid en circulaire economie beleid zien we meerwaarde in het op termijn nog verder integreren van algemene en circulaire economie en mogelijk andere thema's in een nieuwe economische visie in 2025. Het initiatiefvoorstel sluit naar ons oordeel goed aan op deze koers en biedt op onderdelen ook nieuwe ideeën voor de verdere uitwerking hiervan.

De specifieke voorstellen die in het initiatiefvoorstel worden gedaan lopen sterk uiteen. Sommige richten zich op de strategische hoofdlijnen van ons beleid. Andere richten zich meer op het anders inzetten van bestaande instrumenten of het verkennen van nieuwe instrumenten. Daarnaast worden ook concrete acties voorgesteld om als provincie zelf het goede voorbeeld te geven.

Bij een aantal voorstellen zien wij interessante suggesties en ideeën hoe we onze inzet op brede welvaart nog beter kunnen invullen. Deze willen we graag verder verkennen. Bij een ander deel van de voorstellen zijn wij van oordeel dat deze goed passen bij ons huidige beleid. Dit geldt onder meer voor de inzet van onze verbonden partijen en het agenderen van de doelen van betekeniseconomie bij onze partners. Deze voorstellen beschouwen wij als een oproep om hiermee door te gaan en waar mogelijk nog extra op in te zetten.

Ten aanzien van de voorstellen die specifiek betrekking hebben op de relatie met ons pensioenfonds en huisbankier, delen wij de oproep van de indieners van het initiatiefvoorstel. Hierbij willen we wel de kanttekening plaatsen dat onze invloed zeer gering is.

Tenslotte richt een deel van de voorstellen zich op het aanpassen van instrumenten die logisch voortvloeien uit ons huidige beleid.

Voorbeelden hiervan zijn het aanpassen van de doelenboom van de begroting en het aanpassen van indicatoren in onze brede basismonitor. In onze ogen is daarvoor eerst een bredere beleidsafweging nodig alvorens aanpassing mogelijk is.

Reactie per voorstel

Hieronder geven wij een reactie op de afzonderlijke voorstellen in het initiatiefvoorstel.

1. De naam van de portefeuille 'Economie' aan te passen naar een term die beter uitdrukt waar de provincie zelf naar zegt te streven, namelijk economie gericht op brede welvaart. Dus bijvoorbeeld 'Beteniseconomie' in plaats van 'Economie'.

De gedachte om de naam van de portefeuille aan te passen om te benadrukken waar de focus van het beleid voor die specifieke portefeuille ligt, vinden wij op zich sympathiek. Uiteindelijk is het wat ons betreft aan het volgende college om daar een keuze in te maken, want zo'n specifieke naamsverandering moet wel aansluiten op het coalitieakkoord. Wij zien in algemene zin geen meerwaarde hierin. Naar ons oordeel gaat het erom waar ons economisch beleid inhoudelijk voor staat, los van de naam van de portefeuille. Met instemming van de Staten hebben wij in onze economische uitvoeringsagenda en ook bij de opzet van de Brede Basismonitor gekozen voor het begrip brede welvaart als uitgangspunt. In onze brief waarin wij reflecteren op de relatie tussen het beleid voor economie en circulaire economie komt dat ook terug vanuit het inzicht dat we met het economisch beleid en beleid voor circulaire economie in essentie hetzelfde doel nastreven: een duurzame, houdbare economie. Onze suggestie voor het volgende college is om een nieuw beleidskader 'duurzame economie' op te stellen, om zo een duidelijk en richtinggevend beleidsstuk te hebben waaronder de provincie haar activiteiten voor de verduurzaming van de economie kan hangen.

2. Ook binnen de Brede Basismonitor de naam van het thema 'Economie' aan te passen naar een term die beter uitdrukt waar de provincie zelf zegt naar te streven, namelijk economie gericht op brede welvaart. Dus bijvoorbeeld 'Beteniseconomie' in plaats van 'Economie'.

Het idee van de Brede Basismonitor is om aan de hand van een brede set van neutrale indicatoren inzicht te krijgen in trends en ontwikkelingen rond het begrip 'brede welvaart'. De Brede Basismonitor is daarmee een waardevrije trendmonitor en geen beleidsmonitor. De thema's en indicatoren daarin zijn zo gekozen dat ze in samenhang een beeld schetsen van brede welvaart. Het perspectief van de Noord-Hollandse burger vinden we daarin belangrijk. De term 'economie' en de indicatoren daarin, zoals het bruto regionaal product, het besteedbaar inkomen en vermogens van huishoudens zijn op zich objectief en kunnen veel zeggen over hoe burgers op onderdelen 'brede welvaart' ervaren. Want ook het hebben van een baan, van perspectieven op ontwikkelingsmogelijkheden in het werk en huisvesting, wegen mee in de brede welvaartservaring van burgers. Daarnaast gaat brede welvaart ook over zaken als sociale veiligheid, natuur, milieu, gezondheid, enzovoort. Het gaat dus om de combinatie van deze elementen en de juiste balans. Daarom adviseren we in de Brede Basismonitor het thema 'economie' te blijven hanteren.

3. GS te verzoeken om de invloed van de provincie aan te wenden om bij de partners (zoals Havenbedrijf, ROM en Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord) de doelen van de beteniseconomie te agenderen, zodat ook de partners met een frisse blik naar een activiteiten en communicatie gaan kijken.

Wij zijn het met u eens dat het goed is om de invloed van de provincie te benutten om onze beleidsdoelen en instrumenten bij onze partners te agenderen. Dat is ook de huidige praktijk en daar waar we zelf een belang hebben (zoals ROM, ONHN en SADC) zetten we ook onze formele sturingsmogelijkheden in, zoals het goedkeuren van activiteitenplannen, bedrijfsplannen en dergelijke via de aandeelhoudersvergaderingen. In het geval van de specifiek genoemde partners staan de doelen van de betekenseconomie scherp op het netvlies, mede als gevolg van onze inbreng. Zo richt de ROM zich via het Transitiefonds nadrukkelijk op investeringen in energietransitie en circulaire economie. Ook is voor de investeringen vanuit het andere fonds van de ROM (MKB-fonds) afgesproken dat deze de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie niet schaden (do-no-harm principe).

4. GS te verzoeken om de provincie te laten aansluiten bij City Deal Impact Ondernemen en de samenwerking met Amsterdam Impact te versterken

Wij voeren op dit moment al de nodige activiteiten uit op dit terrein. Het provinciale programma GO!-NH werkt nauw samen met veel partners uit het innovatie-ecosysteem in Noord-Holland om expertise uit te wisselen. Een deel van de partners is [hier](#) te vinden. Met Amsterdam Impact is ook contact en wordt kennis uitgewisseld. Een aantal ondernemers die in het netwerk van Amsterdam Impact zitten hebben ook meegedaan aan één van de GO!-NH programma's. Hetzelfde geldt voor de CityDeal Impact Ondernemen. De provincie heeft contact met bijvoorbeeld de gemeente Haarlem, die partner is in de CityDeal en met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het is mogelijk om te onderzoeken of deze activiteiten en samenwerking uit te breiden zijn.

5. GS te verzoeken om te onderzoeken hoe de provincie bedrijven kan stimuleren om te rapporteren over maatschappelijke impact, onder anderen door het instellen van een subsidieregeling voor het publiceren van een groene jaarrekening

In een Europese richtlijn is vastgelegd dat vanaf 2023 bedrijven met meer dan 250 medewerkers verplicht zijn om te rapporteren over duurzaamheid in de jaarverslagen. Midden- en kleinbedrijven volgen vanaf 2026. Wij zijn daarom van oordeel dat een subsidieregeling ter stimulering hiervan geen meerwaarde heeft.

6. GS te verzoeken de doelenboom in de begroting 2023 zo aan te passen, dat de doelen die de provincie belangrijk vindt in de duurzame betekenseconomie, beter naar voren komen.

De doelenboom in de begroting is niet op zichzelf bepalend voor het beleid van de provincie, maar vormt een reflectie van het uitgevoerde beleid vanuit de vastgestelde beleidskaders. Het streven is dan ook dat de doelenboom zo goed mogelijk aansluit op deze vastgestelde beleidskaders. Het aanpassen van de doelenboom vloeit dus altijd voort uit de aanpassing van beleidskaders en niet andersom. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het regelmatig wijzigen van de doelenboom de vergelijkbaarheid over de jaren niet ten goede komt. Het aanpassen van de doelenboom voor de begroting 2023 is daarnaast ook niet meer

mogelijk met oog op de planning. De start van de nieuwe Statenperiode beschouwen wij als een logisch moment om de doelenboom van de begroting aan te passen, mits een volgend college een nieuw beleidskader 'duurzame (betekenis)economie' wil opstellen.

7. GS te verzoeken de indicatoren voor "Economie" zo aan te passen, dat de doelen die de provincie belangrijk vindt in de duurzame betekenseconomie, beter naar voren komen, en waarbij deels gebruik gemaakt kan worden van het monitoring- en evaluatieplan voor de Actieagenda Circulaire Economie.

De Brede Basismonitor is een groeimodel waarbij wij jaarlijks nagaan welke indicatoren een optimaal beeld geven van de brede welvaart in Noord-Holland. De Brede Basismonitor is net geactualiseerd. Welke nieuwe indicatoren opgenomen kunnen worden bekijken we bij de actualisatie van de Brede Basismonitor 2023. Voor circulaire economie zijn nu nog geen gegevens beschikbaar die geschikt zijn om mee te nemen.

8. GS te verzoeken de beschrijving van het thema "Economie" op de website van de Brede Basismonitor zo aan te passen dat het beter aansluit bij de ambities van een duurzame betekenseconomie, een "economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn".

De beschrijvingen die zijn opgenomen op de website van de Brede Basismonitor zijn gebaseerd op het actuele beleid. Aanpassing op deze website kan dan ook pas plaatsvinden wanneer de beleidskaders worden aangepast.

9. GS te verzoeken om uit te werken hoe de Noord-Hollandse impact op toekomstige generaties ('later') en op andere landen ('elders') in ieder geval deels verwerkt kunnen worden in de Brede Basismonitor.

De Brede Basismonitor bevat al de indicatoren voor 'later' uit de Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS. Deze zijn verdeeld over de verschillende thema's. Indicatoren voor 'elders' zijn niet beschikbaar op provinciaal niveau. Deze staan alleen op nationaal niveau in de landelijke Monitor Brede Welvaart & de Sustainable Development Goals 2022. Als de Regionale CBS monitor indicatoren over 'elders' opneemt, nemen wij die over in de Brede Basismonitor.

10. GS te verzoeken de mogelijkheden te onderzoeken voor een indicator die inzicht geeft in de ontwikkeling van het aantal maatschappelijk verantwoorde en sociale ondernemers in de provincie.

Voor de Brede Basismonitor 2023 gaan we onderzoeken of en welke data beschikbaar zijn om tot een indicator te komen die inzicht geeft in de ontwikkeling van het aantal maatschappelijk verantwoorde en sociale ondernemers in de provincie.

11. Dat de provincie het standpunt inneemt dat ze van haar pensioenfonds binnen 4 jaar minstens een voldoende op alle

onderdelen wil en vraagt GS het ABP hierop aan te spreken. GS wordt verzocht dit standpunt bij het IPO te agenderen en te proberen gezamenlijk een signaal af te geven.

Het standpunt dat ABP nog beter kan scoren met haar investeringsbeleid op verschillende thema's delen wij. Wij zullen dit dan ook in IPO verband agenderen met als insteek hier als provincies gezamenlijk een signaal op af te geven.

12. GS te vragen de eigen bank ABN AMRO kritisch aan te spreken en te onderzoeken of overstap naar een duurzame bank op termijn mogelijk is.

In het geval van onze relatie met ABN AMRO is er vrijwel geen keuzeruimte. Wij nemen uitsluitend betalingsdiensten af van ABN AMRO en zijn een relatief kleine klant. Dit betekent dat onze invloed op het beleid van ABN AMRO zeer gering is.

Wat betreft uw suggestie om over te stappen naar een andere, meer duurzame bank, vinden wij het belangrijk aan te geven dat Provinciale Staten eerder de wens heeft uitgesproken alleen zaken te doen met banken met een hoge creditrating (AAA). Triodos en ASN hebben deze hoge creditrating niet.

Daarnaast is relevant om te vermelden dat niet alle banken kunnen voldoen aan de eisen die wij stellen aan onze huisbankier. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de koppeling van het boekhoudsysteem, automatische saldoregulatie schatkistbankieren en de omvang van de provinciale geldstromen. Deze randvoorwaarden maken een overstap naar meer duurzame banken als Triodos of ASN niet mogelijk.

13. GS te verzoeken om te onderzoeken in hoeverre duurzame investeerders aan kunnen haken bij PIM

Wij voeren op dit moment al de nodige activiteiten uit op dit terrein. PIMNH ondersteunt vele mkb ondernemers met impactvolle innovaties (bijvoorbeeld op circulariteit, energietransitie en inclusiviteit) bij investeringsgereedheid en aantrekken van kapitaal. PIMNH werkt daarvoor niet alleen samen met haar partner Rabobank, maar ook met andere banken zoals ING, ABN AMRO en soms ook Triodos en met vele impact investeerders zoals bijvoorbeeld Stichting DOEN en Pymwymic. Het is mogelijk om de mogelijkheden voor verdere samenwerking met Triodos en ASN bank te verkennen.

14. GS te verzoeken om bij communicatie via provinciale kanalen (social media, website, etc.) over ondernemers en economische initiatieven, zoveel mogelijk een podium te geven aan ondernemers die werken richting de betekeniseconomie die de provincie nastreeft.

Dit voorstel past bij onze huidige strategie en aanpak om de duurzame economie te stimuleren. Via onze kanalen worden initiatieven die een voorbeeld en/of een inspiratie voor andere ondernemers kunnen zijn een podium geboden. Communicatie kan zo bijdragen aan de versnelde transitie naar een circulaire economie. Bedrijven die al serieus circulair ondernemen, de koplopers, kunnen bedrijven die hier nog niet of beperkt mee bezig zijn (het peloton) inspireren om met de verandering

mee te gaan. Doel is de groep MKB ondernemers die circulair ondernemen zo snel mogelijk zo groot mogelijk te laten worden. Deze vorm van communicatie is niet gericht op consumenten, maar op andere ondernemers. De focus ligt daarom ook op de ondernemer en zijn verhaal en niet op het product en de mate van duurzaamheid daarvan. Ongewenste bevoordeling van specifieke bedrijven door de provincie moet namelijk voorkomen worden. Hier houden wij rekening mee in de uitvoering en dit is een begrenzing van het voorstel dat wordt gedaan.

15. GS te verzoeken op basis van best practices en literatuur over o.a. gedragsverandering en communicatie, te verkennen hoe communicatie vanuit de provincie nog effectiever kan bijdragen aan een versnelde transitie naar een de duurzame betekenis-economie, zoals Noord-Holland die voor zich ziet.

Het via communicatie inzetten op gedragsverandering om tot een versnelde transitie te komen kan pas wanneer een volgend college een nieuw beleidskader 'duurzame (betekenis)economie' opstelt. We adviseren daarom het volgend college hier onderzoek naar te doen en te overwegen om gedragsverandering via communicatie in te zetten als instrument van het nieuwe beleidskader.

16. GS te verzoeken om met hulp van een aantal jongeren een "Toekomststoel" te laten ontwerpen, daar eventueel Lab Toekomstige Generaties bij te betrekken, en daarvoor 4000 euro uit de reserves vrij te maken.

Het laten ontwerpen van een 'Toekomststoel' vinden wij een sympathiek idee. Wij gaan het Lab Toekomstige Generaties benaderen om dit samen met ons vorm te geven. In het uit te werken voorstel zullen wij nagaan waar de financiële dekking vandaan kan komen.

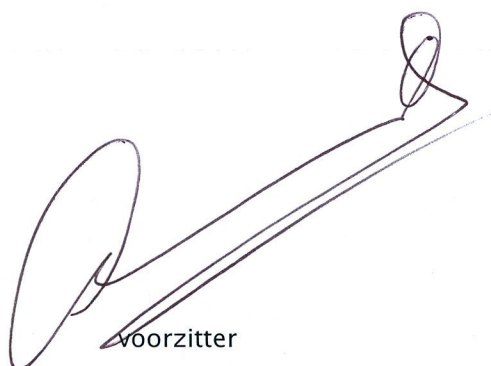
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk